

19/02/2025

Reptes reals, aprenentatge real: el rol dels docents en l'Aprenentatge Basat en Reptes

L'Aprenentatge Basat en Reptes és una metodologia educativa que situa als estudiants enfront problemes reals i alhora transforma el paper del docent. L'enfocament pedagògic, la integració de la tecnologia, la connexió amb la indústria i el suport i desenvolupament dels estudiants són aspectes clau a incorporar en la docència perquè l'aprenentatge sigui efectiu i enriquidor.

iStock/monkeybusinessimages

Aquest article ens apropa a una manera innovadora d'aprendre i ensenyar: l'Aprenentatge Basat en Reptes (ABR). Es tracta d'una metodologia educativa que situa als estudiants enfront de problemes reals, amb l'objectiu de desenvolupar habilitats com el pensament crític, la creativitat i la capacitat de treballar en equip. Però, què fa el professorat en aquest tipus d'aprenentatge? Això és el que els autors d'aquest estudi han volgut descobrir, analitzant quines estratègies utilitzen els docents per a convertir l'ABR en una experiència d'aprenentatge efectiva i enriquidora.

En el marc del projecte D-EMIND, l'equip d'investigadors va revisar 20 estudis publicats entre 2013 i 2023 en bases de dades acadèmiques importants com Web of Science i Scopus. Per a garantir que l'anàlisi fos rigorosa, van seguir un mètode anomenat PRISMA,

que assegura que les conclusions siguin fiables i estiguin ben estructurades. Una vegada revisats els estudis, van identificar quatre grans àrees on el professorat pot marcar la diferència: l'enfocament pedagògic, la integració de la tecnologia, la connexió amb la indústria i el suport i desenvolupament dels estudiants (Galdames-Calderón, Stavnskær Pedersen & Rodríguez-Gomez, 2024).

Quant a l'enfocament pedagògic, els docents deixen enrere el rol tradicional de "transmissors de coneixement" per a convertir-se en guies. Això significa que ajuden els estudiants a aprendre per si mateixos, a treballar en equip i a trobar solucions creatives als problemes que se'ls plantegen. A més, el CBL promou un aprenentatge actiu, on els estudiants són els protagonistes del seu propi procés d'aprenentatge.

Un altre aspecte és la integració tecnològica. El món digital té cada vegada més pes, i el ABR aprofita eines com les plataformes en línia i els recursos digitals per a enriquir les experiències d'aprenentatge. Això no sols ajuda a fer el procés més dinàmic, sinó que també prepara als estudiants per a un entorn professional on les competències tecnològiques són essencials.

La connexió amb la indústria també juga un paper fonamental. En col·laborar amb professionals i empreses, els docents poden plantejar reptes reals que connectin el que s'aprèn a l'aula amb el món laboral. Això permet que els estudiants no sols aprenguin la teoria, sinó que també l'apliquin en situacions pràctiques, guanyant experiència i millorant les seves possibilitats d'inserció laboral.

Finalment, els autors destaquen el suport i desenvolupament. Aquí, el professorat té un paper clau a l'hora de motivar als estudiants, fomentar la seva autonomia i ajudar-los a superar les dificultats que puguin trobar. També és important que els propis docents rebin formació contínua per adaptar-se a aquesta nova manera d'ensenyar i estar preparats per a guiar als seus estudiants de manera efectiva.

Encara que l'ABR ofereix molts beneficis, també presenta alguns desafiaments. Un dels més importants és el canvi de mentalitat que tant el professorat com l'alumnat han d'assumir. Molts estan acostumats a un model educatiu tradicional i poden tenir dubtes o resistències davant una metodologia que exigeix més participació i creativitat. Aquest estudi mostra que l'ABR no sols prepara als estudiants per a enfrontar problemes reals, sinó que també transforma el paper dels docents, convertint-los en facilitadors que ajuden a crear entorns d'aprenentatge actius i col·laboratius. Tot i això, cal destacar que encara falta molta recerca per a entendre millor com implementar aquestes pràctiques de manera òptima.

Marisol Galdames-Calderón; David Rodríguez-Gómez

Departament de Pedagogia Aplicada

Centre de Recerca i Estudis pel Desenvolupament Organitzatiu

Universitat Autònoma de Barcelona

marisol.galdames@uab.cat; david.rodriguez.gomez@uab.cat

Referències

Galdames-Calderón, M., Stavnskær Pedersen, A., & Rodríguez-Gomez, D. (2024).

Systematic Review: Revisiting Challenge-Based Learning Teaching Practices in Higher Education. *Education Sciences*, 14(9), 1008.

<https://doi.org/10.3390/educsci14091008>

[View low-bandwidth version](#)